UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, praecipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 7. Quid circa instructionem mulierum coniugatarum observandum sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-49274

Visual Library

§. VII.

Quid circa Instructionem mulierum conjugatarum observandum sit.

HÆc conversatio duas continet partes: Prior est, virtutes statui ipsarum convenientes eas hortetur; posterior est, ut contra tentationes ipsis proprias apta quæque remedia præscribat. Virtutes ergo Uxorum quod attinet: 1. Vehementer ipsis commendabit puram intentionem, videlicet finem illum, quem conjugata quæque mulier propositum sibi debet, obtinere laborent; Is autem finis est, ut Marito sint adjumento in filiis generandis, nutriendis, educandis, & per hoc debitum amorem & obsequium illi exhibentes salvæ fiant. Hunc finem indicavit Sapiens Prov. c. 32. dum dixit de muliere illa provida. *Quæsivit lanam & linum, &c.* per lanam enim externa bona & corruptibilia, per linum verò interna, & incorruptibilia seu æterna significantur. 2. Hortetur illas ad insignem vitæ integritatem & verecundiam; hæ enim virtutes sunt vestis illa, quam sapiens mulier l. c. sibi fecit, uti Salomon indicavit, dum dixit: *Byssus & purpura indumentum eius*, ubi per Byssum puritatem & candorem intelligunt Interpretes Innocentiam vitæ, per purpuram verò verecundiam propter colorem rubrum. Cetera sic quærant regnum DEI & justitiam, omnia reliqua, quæ familiæ & familiam sustendandam sunt necessaria, copiosè administrabuntur. 3. Moneat, ut etiam atque etiam imitari studeant jam sæpius commemoratam mulierem sapientem, quæ circumspexit semitas domûs suæ, & panem otiosa non comedit. Ad hujus ergo exemplum otium diligentissimè fugiant, & ea que in finem sæpius considerent, quæ tum interiori suæ familiæ, animæ scilicet; tum exteriori, videlicet familiæ domui, eáque omnia sollicitè, & optimo, quo possunt, modo, procurare studeant. 4. In memoriam illis revocet illam S. Pauli sententiam ad Eph. c. 5. *Sicut Ecclesia subdita est Christo, ita & mulieres viris suis in omnibus.* Hortetur itaque illas, ut quemadmodum Ecclesia triplici potissimùm obsequio suum erga Christum amorem probat, scilicet reverentiâ, obedientiâ, patientiâ, ita his ipsis tribus officiis ipsæ quoque suos sibi Maritos de-

eri studeant. 5. Singulariter illis commendet Domestico-
um, & Liberorum maximè curam, hortetúrque, ut ad exem-
lum mulieris sapientis omnes suos domesticos duplicibus
estiant, id est, ut tam in virtutis, quàm in aliarum artium
ut munerum, quibus alere quondam sese debebunt, studio
os perficiant. 6. Non minùs illis commendet Imitatio-
em illius virtutis, quam in muliere sapiente Salomon lau-
avit, dum dixit: *Os suum aperuit sapientiæ, & lex clemen-
iæ in lingua eius*, Prov. ult. Hortetur itaque illas, ut singu-
ari studio taciturnitati studeant, & domesticos mansuetudine
otiùs, quàm imperijs duris atque verberibus ad officium
erducere studeant; nam mitibus promisit Christus, quòd
erram, id est, homines suæ curæ commissos possessuri sint.
. Suadeat, ut cum sapiente muliere accingant fortitudine
umbos suos, & roborent brachium suum, ad plurima in-
ommoda, quæ matrimonij jugum secum ex omni parte af-
ert, toleranda; alioqui enim & in hoc, & futuro seculo mi-
errimas futuras. 8. Denique misericordiam erga pauperes
pecialiter etiam commendet, ut videlicet & ipsæ cum mu-
iere sapiente manum suam aperiant inopi, & palmas suas ex-
endant ad pauperem; sic enim copiosam domui benedictio-
em obventuram, juxta illud Servatoris promissum: *Date,
& dabitur vobis: Mensuram bonam, & confertam, & coagi-
atam, & supereffluentem dabunt in sinum vestrum.* Luc. 6.
Jas profectò virtutes si comparare studuerint uxores, verifi-
abitur de illis, quod Salomon de muliere sapiente narrat:
urrexerunt filij eius, & beatissimam prædicaverunt; Vir
ius & laudavit eam: date ei de fructu manuum suarum,
& laudent eam in portis opera eius.* Proverb. ult.

II. Tentationes Uxorum ad tria ferè genera revocan-
ur. Primum & gravissimum ferè est, quod ex Maritorum
el severitate, vel violentia, vel negligentia, aliísque vitiis
ascitur. Contra hanc tentationem sic eas muniat, & 1.
uadeat, ut pro Maritis suis assiduò DEVM, in cujus manu sunt
orda hominum, precentur, imitatæ prudentem Abigail, quæ
Marito suo iratum David placavit. 2. Suadeat, ut non in
uotidianis duntaxat obsequiis valde diligentes sint, sed ex-
raordinaria charitatis officia erga illos ostendant, v.g. cibos
alde bonos præparent, dicántque, se ex speciali affectu erga

Maritum illos præparâsse, omnia verò mandata prom
mè exequantur &c. sic enim amor Maritorum erga ips
scet, & suo tempore occasio dabitur, id, quod volent,
trandi, uti in Estheris exemplo patet. 3. Suadeat, ut
Maritus ebrius aut iratus est, taceant; imò etiam poste
ab ipso veniam precentur, non aliter, ac si ipsæ illum
dissent; talis enim dissimulatio & patientia mirè illis
tem Mariti devinciet. Certè in plerisque conjugiis cau
tissima discordiarum est Uxorum garrulitas atque imp
tia, uti ingeniosè indicavit Medicus ille, qui Uxori,
Maritus quotidie verberabat, medium petenti, vascul
turali aqua plenum obtulit, jubens, ut Marito irato os
quâ impleret, & tamdiu retineret, donec Marito ira defe
set, sic enim futurum, ut nunquam vapularet, quod &
est. Idem indicavit prudenter Chirurgus ille, qui d
Uxorem vulneribus plenam vocatus esset, primo loco c
strum ori, nullum alioqui vulnus habenti, applicare
causámque rogatus, respondit, frustra se reliqua vulne
raturum, nisi hoc foramen priùs obstruxisset, & sanâsse
Suadeat, ut, dum Mariti signa quædam amoris erga ip
stendunt, occasionem captent, & suavibus verbis roge
deinceps ab hoc vel illo scelere abstineant, ut patienter
suos (Uxorum) errores, se quoque, si hoc impetraverint
ratissimas ad omnem ipsorum nutum & obsequia fore.
veant autem, ne unquam Maritos aut increpent, aut
ipsis litigent, aut omnino manibus certent; nam sic ma
consuetudine eos roborabunt, atque ad odium & ranc
majorem excitabunt. 5. Si hæc nihil proficiant, suade
lis, ut Parochum vel Virum religiosum adeant, cúmq
gent, ut cum Marito suo agere, aptísque mediis prudent
plicatis ad frugem reducere studeant; Ipsæ verò inter
gotium hoc DEO commendent, próque felici ejus suc
Communiones aliquot, vel Eleemosynas, aliáque oper
ferant. 6. Si neque hoc remedium efficax fuerit, ad pa
tiam hortetur, suadeátque, ut ex malo tanto fructum bo
meritorum in cælo ingentium extrahere studeant, ne al
& illis objici possit, quod S. Job suæ uxori objecit, &
Quasi una de stultis mulieribus egisti. Si bona de manu
suscepisti, mala quare non suscipias? Profectò enim

gunt Uxores, quæ impatienter ferunt tales miserias, quia c & graviùs ferunt Crucem, & in altera vita nil nisi gravissi-as pœnas exspectare ex ea possunt, cùm tamen per patien-am potuissent Crucem hanc leviorem reddere, & simul in-ens in cœlis præmium mereri.

III. Secundùm genus tentationis provenit ex Liberorum aliorum domesticorum corruptis moribus. Contra has ntationes sic eas muniat. 1. Doceat illas, non nimis gra-ter apprehendere errores Subditorum & Liberorum, sed po-ùs considerare eos ut cæcos, ut ægros, quibus minimè ira-i, sed cum charitate & condolentia media applicare sole-us. 2. Suadeat, ut non quosvis errores mox puniant, sed mi-ores dissimulet, exemplo piscatorum, qui piscis minoris ja-uram contemnunt, ut majorem lucrentur. Revocet illis in emoriam DEI misericordiam, quam erga ipsas ostendit, dicat illis: Ecce, an non vos quoque estis filiæ DEI? & men quàm parùm impletis mandata illius? si quoties pec-atis, mox pœnam injungeret, quoties jam in Purgatorio, ut inferno essetis? si ergo vos, quæ ratione polletis, à vobis sis impetrare non potestis, ut efficiamini tales, quales esse eberetis, quantò minùs à liberis vestris ratione destitutis, oc exigetis? 3. Hortetur illas, ut cum mansuetudine potiùs, uàm severitate eos corrigant, nam, ut S. Prosper l. 1. de vi-1 Contempl. ait: *Leniter castigatus exhibet reverentiam astiganti; asperitate autem nimiæ increpationis offensus, ec increpationem recipit, nec salutè.* Et ut S. Gregor. in Past. 35. ait: *plerumq; quos cruciamenta non corrigunt, ab ini-uis actibus lenia cõdimenta compescunt.* Jubeat ergo eas in orrectione cœlum imitari, quòd primò faciem serenam ex-orrigit; tum nubilosum efficitur, subinde tonat, mox ful-urat, & tandem fulminat; sic itaque & ipsæ primò faciem hi-rem & serenam exhibentes blandis verbis ad emendatio-em alliciant; ubi hoc medium nihil profecerit, obnubilent ciem & displicentiam circa errorem ostendant; si neque oc sufficiat, tonare incipiant, verbísque increpent delin-uentes; quando etiam hoc non proficit, fulgura minarum mittant, & terreant; & tandem, ubi neq, hoc medium efficax isse senserint, fulmine virgarum vel alterius instrumenti ercutiant. 4. Ostendat ijs errorem & stultitiam, quam

committunt, dum errantes liberos aut subditos ignomi
verbis compellunt, aut durissima quæque mala impreca
Nam 1. contra charitatis ordinem faciunt, quia, dum c
dare volunt parvum errorem, in majorem præcipitant,
tenus videlicet exemplo suo malo blasphemare & imp
docent; atque adeò similes sunt illi homini, qui, ut una
nestræ rotulam reficeret, viginti alias frangeret, aut pa
qui ut parvum filij vulnus curaret, lethale ipsi infligere
Etiam stultè faciunt, perinde scilicet, ut parens ille, q
filium curaret, medio uteretur, ob quod omnibus boni
liari & morti adjudicari ipse parens mereretur, aut q
ipsum occideret præ indignatione, qnod filium levit
ipsum vulnerâsse videret. Meminerint sententiæ il
Christo Matt. c. 16. prolatæ: *Quid prodest homini, si un
sum mundum lucretur animæ verò suæ detrimentum p
tur?* 5. Admoneat illas, ut si post frequentem correpti
videant, se nihil proficere, rem totam Deo commende
hanc filiorum inobedientiam & pertinaciam, tanquam
bulationem à Deo missam cum patientia & æquanim
recipiant, & portent, non cessantes interea salutem & a
liberorum aut subditorum Deo commendare.

IV. Tertium genus tentationis oritur ex sollicitu
quam de filijs tum alendis, tum necessaria dote instru
habent. Contra hanc sic illas muniat. 1. Hortetur
ut filios in timore domini educent, & exemplo S. Tobi
infantia faciant timere Deum; hanc enim solam esse
mam hæreditatem, quam nemo liberis invitis aufferre
& cum qua nullum necessariorum ad vitam mediorum
fectum sint passuri; eâ enim si liberos instruerint, aud
cum S. Thobia ad illos dicere ipsas posse. Dilecta proles,
*perem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebim
timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, &
rimus bene.* Tob. 4. Ut enim DEVS ipse per Psalmistam
xit; *non est inopia timentibus* cum. Isa. 33. 2. Jubeat
considerare, quàm liberaliter Deus aves in aëre, pisc
aqua, feras in sylvis nutriat; quantò magis ergo homi
pretioso ipsius sanguine redemptis necessarium victum
negabit? 3. Jubeat item meminisse, quòd non tam
rum, quà etiam DEI Filij sint liberi earum; imò magis

ut qui corpus & animam dederit; si ergo ipsæ tantopere sollicitæ sunt pro liberis, neque illos unquam fame perire sinerent, quantò major de talibus liberis cura ab ipso DEO exspectanda erit? 4. Ostendat illis, quantum periculum & damnum liberis & sibiipsis creent, si amplam nimis hæreditatem parent; sibi quidem, dum interea salutem suam negligunt, & cælestes divitias comparare omittunt, pro quo tamen ipso labore exiguas à liberis gratias referent, sed potiùs efficient, ut & in vita mortem ipsarum illi assiduò desiderent, quò citiùs parata hæreditate fruantur; post mortem verò convivia instituant, & turpem per concoctionem hæreditatis notam parentibus mortuis inurant. Unde patet, quantùm in periculum ipsi etiam liberi per tales hæreditates conjiciantur, dum scilicet laqueus illis, quo animam suam æternùm perituram suffocent, offertur, atque materia ad ignem vitiorum, & qui ex hoc oritur, etiam infernalem accendendum subministratur.

§. VIII.

Quid circa Viduarum Instructionem observandum sit.

1. VIduas ipse DEVS honorat, atque ut honorentur per S. Paulum præcepit dicentem 1. Tim. 5. Viduas honora, quæ verè Viduæ sunt; sed & alibi se ijsdem benedicturum, defensurum; ac Judicem futurum promisit. Quare omnem operam dare debent, ut ita comparatæ sint, ut pro verè Viduis haberi commemoratísque DEI promissionibus dignæ videri queant. Quem in finem quatuor præcipuè virtutes ijsdem commendet Operarius, scilicet 1. Insignem vitæ honestatem & integritatem; cùm enim jam Christum pro Sponso habeant, meritò quærere debent illa ornamenta, per quæ ipsi magis placeant, ejusque amorem faciliùs sibi concilient. 2. Insigne studium orationis; decet enim, ut Sponso suo familiares sint, & ab eo frequenter necessaria petant. 3. Patientiam, quâ miserias, quibus Viduarum status refertus est, æquo animo ferant; & hoc velut aptissimo medio miserias suas leviores sibi faciant. 4. Prudentem charitatem erga liberos & domesticos, quâ tum necessaria illis provideant; tum in pietate ac timore Domini educare studeant.